

Talousarvio ja -suunnitelma 2024-2026

Khall 21.11.2023 § 413

Valmistelija

Controller Tuija Lång, puh. 040 672 4257

Tausta ja perusteet talousarvion ja -suunnitelman laadinnalle

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä taloussuunnitelma suunnitelmakaudeksi. Suunnitelmakausi kattaa vuodet 2024-2026.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kunnan talousarvio ja taloussuunnitelma on kuntastrategian toteuttamisen ja seurannan keskeinen väline.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Kittilän kunnalle on kertynyt taseeseen ylijäämää edellisiltä vuosilta vuoden 2022 loppuun mennessä noin 35,5 miljoonaa euroa, joten kuntalaissa mainittua alijäämän kattamisvelvollisuutta ei kunnalla tällä hetkellä ole.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota.

Kittilän kunnan talousarvioprosessin eteneminen

Kittilän kunnanhallitus on antanut talousarvion ja -suunnitelman laadintaohjeet kokouksessaan 20.6.2023 (§ 256). Valtuuston talousarvioseminaari on pidetty 11.9.2023. Toimialat ovat laatineet talousarvionsa ja -suunnitelmansa ja ne on käsitelty ao. lautakuntien ja Kideven johtokunnan kokouksissa.

Kunnanhallituksen kokouksessa 21.11. esitellään talousarvioesitys ja laadinnan tilanne. Tässä vaiheessa kunnanjohtaja ei ole tehnyt vielä muutoksia lautakuntien päättämiin talousarvioesityksiin. Talousarvioesitys käydään läpi yhteistoimintaelimen kokouksessa 30.11.2023. Kunnanhallitus päättää kokouksessaan 5.12.2023 talousarvioesityksestä. Kunnanvaltuusto päättää lopullisesta talousarviosta ja -suunnitelmasta 14.12.2023.

Talousarvioesityksen pääkohdat tämän hetken valmistelun tilanteessa

Talousarvioesityksen pääkohdat ovat tällä hetkellä seuraavat vuodelle 2024 (ulkoiset luvut ilman sisäisiä eriä):

	Milj.€	Muutos-% (vrt.TA2023)
Toimintatuotot	7,5	- 19 %
Toimintakulut	36	+ 5 %
Toimintakate	-28,4	+ 14 %
Vuosikate	12,4	+ 13 %
Tilikauden ylijäämä	8,7	+ 5 %
Nettoinvestoinnit	21,6	
Lainakannan nettokasvu	9,2	

Laina/asukas 31.12.2024: 2.080 euroa

Toimintakulut kasvavat yhteensä noin 1,7 miljoonaa euroa kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna ja ovat seuraavan suuruisia eri kululajeittain (ulkoiset luvut):

	Milj. €	Muutos % (vrt.TA2023)
Henkilöstökulut	20,8	+ 7 %
Palvelujen ostot	8,9	+ 7 %
Aineet,tarvikkeet	3,8	-10 %
Avustukset	1,5	+ 22 %
Muut toimintakulut	0,9	- 1 %
Toimintakulut yht.	36,0	+ 5 %

Verotulojen arvioidaan nousevan noin 3,2 miljoonaa euroa vuoden 2023 talousarvioon verrattuna. Verotuloennusteet pohjautuvat Kuntaliiton veroennustekehikon lukuihin, joiden tausta-aineistona on käytetty Verohallinnon tietoja.

Valtionosuuksien arvioidaan nousevan noin miljoona euroa kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.

Nettorahoitustuottojen arvioidaan nousevan n. 0,2 miljoonaa euroa vuoden 2023 talousarvioon verrattuna. Vastaavasti rahoituskuluja kasvattaa uusien nostettavien lainojen korkokulut.

Talousarvioesitys suhteessa kunnanhallituksen antamaan raamiin:

1000 euroa	TA2023	RAAMI	TAES2024	ERO RAAMIIN
Koululautakunta	-18.041	-19.037	-19.156	-119

Tekninen lautakunta	1.952	1.336	651	-685
Kunnanhallitus	-4.759	-4.804	-5.080	-276
Hyvinvointilautakunta	-3.321	-3.391	-3.858	-467
Kideve Elinkeinopalvelut	-511	-526	-526	0
Rakennus- ja ympäristölautakunta	-203	-223	-231	-8
Yhteensä	-24.884	-26.646	-28.412	-1.554

Nettotoimintakuluja suhteessa annettuun raamiin kasvattaa:

- koululautakunnan alueella arvioitua suuremmat kustannusten nousut
- teknisen lautakunnan alueella tonttien myyntitulot 1 milj.euroa ja asuntojen vuokratulot 0,5 milj.euroa pienemmät kuin raamissa
- hyvinvointilautakunnan alueella sen toimintoihin kunnanhallituksen alta siirtyvien pajojen määrärahat sekä henkilömäärien lisäykset (kirjasto +1 , kulttuuri + 0,5)
- kunnanhallituksen alueella avustusten määrän kasvu n. 120 teur.

Tiedossa olevat talousarvioesitykseen 5.12.2023 tulossa olevat muutokset

Kunnanjohtajan esitykseen haluamat muutokset huomioidaan. Suunnitelmavuosien 2025-2026 luvut täsmennetään. Sisäiset tuotto- ja kuluerät ja vyörytyserät täsmäytetään.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus

1. Kunnanhallitus kuulee kunnanjohtajan ja toimialajohtajien esittelyt vuoden 2024 talousarvioesityksestä
2. Kunnanhallitus päättää merkitä kunnanjohtajan talousarvioesityksen tiedoksi ja jatkaa talousarvion ja -suunnitelman 2024-2026 käsittelyä kunnanhallituksen kokouksessa 5.12.2023

Päätös

Toimialajohtajien esittelyt:

Kaikki toimialajohtajat sekä Esa Summanen olivat paikalla kokouksessa klo 12.44 alkaen.

Kunnanjohtaja Timo Kurula esitteli talousarviota klo 12.44-13.36.

Tauko pidettiin klo 13.36-13.49.

Hallintojohtaja Sanna Ylinampa esitteli hallinnon osalta talousarviota klo 13.50-14.10.

Controller Tuija Lång esitteli talousarviota klo 14.11-14.36.

Elinkeinojohtaja Katariina Palola esitteli talousarviota klo 14.37-15.13.

Tauko pidettiin klo 15.14-15.27.

Vs. sivistystoimenjohtaja Petteri Kinnunen esitteli talousarviota klo 15.28-16.10.

Tekninen johtaja Roni Jänkälä ja kiinteistöpäällikkö Esa Summanen esittelivät talousarviota klo 16.16-18.38.

Controller Tuija Lång esitteli talousarviota klo 18.39-18.51.

Roni Jänkälä, Esa Summanen, Tuija Lång ja Petteri Kinnunen poistuivat kokouksesta klo 18.51.

Tauko pidettiin klo 18.52-19.06.

Timo Kurula, Katariina Palola ja Sanna Ylinampa esittelivät talousarvion muun toiminnan kustannuspaikkaa (Avustushakemukset sekä yhteisöille korvamerkityt avustukset) klo 19.07-19.34. Katariina Palola poistui kokouksesta klo 19.34.

Kunnanhallituksen jäsen Tarmo Salonen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.16. Pöytäkirjantarkastajaksi tähän sekä kokouksen loppuihin pykäliin valittiin jäsen Akseli Erkkilä.

TA24-esityksen käsittelyä päätettiin jatkaa seuraavassa kunnanhallituksen kokouksessa 5.12.2023.

Talousarvio pykälän esittelytekstiin kunnanjohtaja esitti muutettavaksi seuraavan kohdan:

Valtionosuuksien arvioidaan nousevan noin miljoona euroa kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.

Kunnanjohtaja Timo Kurula esitti talousarvioesitykseen korjattavaksi seuraavat kohdat:

-Sivulle 22. Digitaalisuuden kehittäminen tavoitteet ja toimenpiteet esitetään päivitettäväksi kokoukseen 5.12. mennessä

-Sivulle 37 esitetään seuraavat muutokset/täydennykset:

-Paikallisten palveluiden kampanja/Kittilän yrittäjät 10 000 euroa

-Oppilaitosyhteistyön kehittäminen/Hankevaraus 20 000 euroa

-Tornionlaakson neuvoston hanke 10 000 euroa

-Kittilän Moottorikerhon avustus 5000 euroa

-Sivulle 38 esitetään seuraavat muutokset/täydennykset:

-Taideseura Staalo ry (Taide-esityksien sarjan aloittaminen sivukylillä ja palvelutaloilla)

-Tainiontien tiekunta (tien perusparannus) 48 975 euroa; tämän asian KH päätti siirtää teknisen toimen käsiteltäväksi eli pois TA24-esityksestä tästä kohdasta sivulta 38

-Muut mahdolliset hakemusten perusteella myönnettävät 10 000 euroa

-Kittilän Ihmiset ry 20 000 euroa

-Kairan Kaiku ry 5000 euroa

Merkittiin esittelyt tiedoksi.

Päätettiin merkitä kunnanjohtajan talousarvioesitys edellä mainituilla muutoksilla tiedoksi ja jatkaa talousarvion- ja talousarviosuunnitelman 2024-2026 käsittelyä kokouksessa 5.12.2023.

Kunnanhallituksen kokouksen 21.11.2023 jälkeen on kunnanjohtajan esitykseen talousarvioksi ja –suunnitelmaksi 2024-2026 tehty seuraavat muutokset:

Käyttötalousoosan muutokset (ulkoiset)

Kunnanhallitus

Toimistopalvelut/muu toiminta

Lisätty/päivitetty muutokset kunnanhallituksen 21.11.päätöksen mukaisesti muun toiminnan kustannuspaikalle.

Kuntastrategian päivittämiseen lisätty määrärahaa 15.000 euroa.

Työllistäminen

Lisätty vuosille 2025-2026 arvioidut uuden työllistämisalueen toimintatuotot ja –kulut.

Talous-ja palkkahallinto, henkilöstöhallinto

HR-/palkanlaskentajärjestelmän kilpailutukseen liittyvä määräraha 20.000 euroa lisätty.

Työajanseurannan uuden järjestelmän ylläpitokustannus 11.000 euroa lisätty.

Koululautakunta

Varhaiskasvatus

Lasten kotihoidon tuen kuntalisän kokonaismenoksi määrärahaksi yhteensä 137.000 euroa, muutos +77.000 euroa.

Tekninen toimi

Ravintopalvelut

Oikaistu virheellisesti sisäisinä kuluina kirjatut työterveyshuollon kulut, lisäys ulkoisiin kuluihin 8.000 euroa.

Valtionosuudet

Päivitetty vuoden 2024-2026 valtionosuudet VM:n/Kuntaliiton 23.11.2023 laskelmien mukaisiksi. Muutos vuoden 2024 osalta +25.742 euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Päivitetty Levi Ski Resortilta saatavien osinkojen määräksi 308.550 euroa (muutos + 8.550 euroa).

Investointiosan muutokset

Yleishallinto/93000

Lisätty uuden työajanseurantajärjestelmän käyttöönoton investointikulut 15.000 euroa vuodelle 2024.

Moottoriturheilurata/95315

Lisätty 100.000 euroa vuodelle 2024

Päiväkoti Metsähiisi/97559

Vähennetty 600.000 euroa vuodelta 2024

Hopeatupa

Lisätty 450.000 euroa vuodelle 2024

Vuosikate, ylijäämä, investoinnit ja lainamäärä muutosten jälkeen

Vuosikate muutosten jälkeen vuodelle 2024 on 12.334.449 euroa mikä kattaa selvästi poistojen määrän.

Talousarvioesityksen ylijäämä vuodelle 2024 on 8.581.960 euroa. Vuoden 2025 ylijäämä on 6.751.424 euroa ja vuoden 2026 6.441.964 euroa. Vuosien 2025-2026 lukuihin liittyy vielä huomattavasti epävarmuutta, koska on vaikea ennustaa esimerkiksi valtionosuuksien ja verotulojen määrää tai TE-palvelujen tulevia kustannuksia 1.1.2025 lähtien.

Nettoinvestoinnit vuodelle 2024 ovat 21.572.000 euroa. Vuoden 2025 nettoinvestoinnit ovat 12.160.000 euroa ja vuoden 2026 5.120.000 euroa.

Lainaa on talousarvioesityksen mukaan vuoden 2024 lopussa 2.091 euroa/asukas. Vuoden 2025 lopussa määrä on 2.300 euroa ja vuoden 2026 lopussa 1.496 euroa.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kurula Timo
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2024 sekä taloussuunnitelman vuosille 2024-2026.</p> <p>Talousarvio ja -suunnitelmaesitykseen voidaan tehdä kirjoitusvirheiden korjauksia tms. teknisiä muutoksia ennen valtuuston käsittelyä.</p> <p>Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.</p>
Päätös	<p>Kunnanjohtaja Timo Kurula esitteli talousarvioesitykseen 21.11.2023 kunnanhallituksen kokouksen jälkeen tehdyt muutokset.</p> <p>Tauko pidettiin klo 13:24 – 13:36.</p> <p>Kunnanhallituksen varajäsen Aslak Niittyvuopio poistui klo 13:36 kunnanhallituksen kokoushuoneesta ja jatkoi kokouksessa Teams-yhteyden kautta.</p> <p>Vs. sivistystoimenjohtaja Petteri Kinnunen oli paikalla selostamassa sivistystoimen henkilöstömuutoksista klo 13:36 – 14:06.</p> <p>Tekninen johtaja Roni Jänkälä ja kiinteistöpäällikkö Esa Summanen olivat paikalla selostamassa teknisen toimen talousarvioesityksestä klo 14:06 – 15:04.</p> <p>Kunnanhallituksen jäsen Marita Toivanen esitti, että yhdyskuntasuunnitteluun kaavoituspuolelle lisätään henkilöstökuluihin 40.000 euroa (6 kuukaudeksi). Jäsen Aila Moksi kannatti Toivasen esitystä. Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti Toivasen esityksen.</p> <p>Kunnanhallituksen puheenjohtaja Pekka Rajala esitti, että investointiosaan s. 171 korjausrakentamiseen kohdalle Kätkälä/97112 lisätään 15.000 euroa sähköistämiskuluihin. Varajäsen Reijo Kyrö kannatti Rajalan</p>

esitystä. Kunnanhallitus hyväksyi Rajalan esityksen yksimielisesti.

Kunnanhallituksen jäsen Akseli Erkkilä teki seuraavan esityksen investointiosan kohtaan Laaksotori ja maanalainen P-alue (94151):

'Kittilän kunnan päätöksentekokoelimissä on keskusteltu useaan kertaan maanalaisen parkkihallin rakentamista Laaksotorin yhteyteen. Vuosi sitten talousarviokäsittelyn yhteydessä peräänkuulutettiin esimerkiksi tietoa siitä, kuinka mahdollista pysäköintialuetta edes hallinnoitaisiin ja operoitaisiin - suoraan kunnan toimintana vai yhtiön kautta. Myös hankkeen kannattavuudesta valtuusto jäi veikkausten varaan.

Vuosi edellä mainitun jälkeen ollaan jälleen samassa tilanteessa. Viime kunnanhallituksen kokouksessa kerrottiin, että kunta on vasta nyt saamassa jonkinlaista selvitystä eri hallinnointivaihtoehdoista. Tämä on auttamatta myöhäistä, ja tämän talousarvion yhteydessä valtuusto päättäisi miljoonien määrärahasta ennen kuin sillä olisi tosiasiallista tietoa siitä, mistä edes päätetään. Määrärahojen osoittaminen talousarvioon, varsinkin miljoonaluokassa, "varmuuden vuoksi" ilman tietoa niiden käytöstä, on huonoa hallintoa.

SOTE-uudistuksen jälkeenkin kuntia velvoittavat tehtävät liittyvät ensisijaisesti kuntalaisten palveluihin ja terveyteen. Me kaikki ymmärrämme Laaksotorin parkkihallin sijaitsevan sesonkitaloudessa elävässä turistikeskuksessa, jolloin se palvelee ensisijaisesti yrityksiä ja ulkopaikkakuntalaisia ja näidenkin tarpeisiin se on niin riittämätön, että on vaikeata puhua edes elinkeinotoiminnan edistämisestä. Tällaisten investointien ollessa kyseessä olisi valmistelussa oltava erityisen tarkkoja, eikä toisin päin.

Siksi esitän, että Laaksotori ja maanalainen P-alue siirretään vuodella eteenpäin taloussuunnitelmaan vuosille 2025 ja 2026.'

Varajäsen Mikko Lompola ja jäsen Marita Toivanen kannattivat Erkkilän esitystä.

Puheenjohtaja Rajala totesi, että on tehty kunnanjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytyt äänestysesityksen:

Ne, jotka kannattavat kunnanjohtajan esitystä, äänestävät "jaa".

Ne, jotka kannattavat Erkkilän esitystä, äänestävät "ei".

Äänestyksessä annettiin viisi (5) jaa-ääntä ja neljä (4) ei-ääntä.

Jaa-ääniä antoivat: Pirkko Jauhojärvi, Pekka Rajala, Esa Ylläsjärvi, Reijo Kyrö ja Aslak Niittyvuopio. Ei-ääniä antoivat Akseli Erkkilä, Aila Moksi, Marita Toivanen ja Mikko Lompola.

Puheenjohtaja totesi, että suoritettujen nimenhuutoäänestyksen perusteella kunnanjohtajan esitys tuli kokouksen päätökseksi eli Laaksotorin ja maanalaisen pysäköintialueen osalta talousarvioesitys pysyy kunnanjohtajan esityksen mukaisena.

Mikko Lompola, Marita Toivanen, Akseli Erkkilä ja Aila Moksi jättivät eriävän mielipiteen Akseli Erkkilän esitykseen perustuen.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.

Tauko tämän asian käsittelyn jälkeen klo 15:08 – 15:17.

Puheenjohtaja Rajala avasi uudelleen tämän asian käsittelyn klo 17:15 esityslistan asian 23 (§ 458) käsittelyn jälkeen.

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti lisätä investointiosaan (91000) asunto-osakkeiden ostoja varten 1.900.000 euroa.

Kokous päättyi tämän jälkeen klo 17:22.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.